

Hemşirelik ve Ebelik Bölümü Öğrencilerinin Anne Sütü Bankacılığı Hakkındaki Görüşleri Nursing and Midwifery Students' Opinions About Breast Milk Banking

Öznur YAŞAR¹, Esra ÇEVİK², Deniz Aslı DOKUZCAN³

ÖZ

Amaç: Araştırma hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin anne sütü bankacılığı hakkındaki görüşlerini belirlemek amacı ile yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırma, 2019-2020 Eğitim Öğretim yılında Sağlık Bilimleri Fakültesi hemşirelik ve ebelik bölümü öğrencileri ile tanımlayıcı ve kesitsel tipte yapıldı. Araştırma olasılıksız örnekleme yöntemlerinden gelişigüzel örnekleme yöntemi kullanılarak araştırmaya katılmayı kabul eden 312 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri, literatür doğrultusunda hazırlanan ve 23 sorudan oluşan çevrimiçi anket yöntemi kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Araştırmada, katılımcıların %17,9'unun anne sütü bankası hakkında önceden bilgi sahibi olduğu, %9,3'ünün süt bankasından alınan sütü güvenilir bulduğu, %11,5'inin süt bankasından anne sütü alınmasını tavsiye edebileceği, ebelik bölümü öğrencilerinin ve anne sütü bankacılığı hakkında bilgi sahibi olanların süt bankasından anne sütü almasını tavsiye etme oranlarının yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Sonuç: Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin anne sütü bankacılığı hakkında bilgi eksikliği olduğu, aldıkları eğitim sırasında derslerin içerisinde ayrı bir konu olarak anne sütü bankacılığı konusuna yer verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ebelik, Hemşirelik, Öğrenci, Süt Bankaları

ABSTRACT

Aim: The research was conducted to determine the opinions of nursing and midwifery students about breast milk banking.

Method: The research was conducted in a descriptive and cross-sectional type with the students of the Faculty of Health Sciences, nursing and midwifery department in the 2019-2020 academic year. The research was carried out with 312 students who agreed to participate in the research by using the convenience sampling method, one of the non-probabilite sampling methods. The research data were collected using an online questionnaire method consisting of 23 questions prepared in line with the literature.

Results: In the study, 17,9% of the participants have previous knowledge about breast milk banking, 9,3% of the participants find reliable the milk taken from the breast milk bank, 11,5% of them could recommend breast milk taken from the milk bank, and that the midwifery department students and those who have knowledge about breast milk banking have a high rate of recommending breast milk take from milk bank has been revealed.

Conclusion: It has been concluded that nursing and midwifery students have a lack of knowledge about breast milk banking, and the subject of breast milk banking should be included as a separate subject in the courses during their education.

Key Words: Midwifery, Nursing, Student, Milk Bank.

Giriş

Anne sütü, bebeğin sağlıklı olması, yeterli besin öğelerini alması için önemli bir besindir. Anne sütü alan bebeklerde, gastrointestinal sistem hastalıkları ve üst solunum yolu enfeksiyonlarının daha az görüldüğü, anne sütünün bazı kanserlerden koruyucu olduğu, ileri dönem yaşamlarında ise kalp damar hastalıkları,

diyabet, barsak hastalıkları, ruh sağlığı hastalıklarından koruduğu belirtilmektedir (1). Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) bebekler için yaşamın ilk saati içerisinde emzirilmesini ve ilk altı ay sadece anne sütü almalarını önerirken ülkemizde Türkiye Nüfus Sağlık Araştırması (TNSA) 2018 verilerine göre altıncı aydan

Geliş Tarihi/Recieved: 06.11.2022 **Kabul Tarihi/Accepted:** 30.05.2023 **Çevrimiçi Yayın Tarihi/Avaliable Online Date:** 30.06.2023 **DOI:** 10.57224/jhpr.1200230

¹ Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Balıkesir, Türkiye, 0000-0002-4557-6826.

² Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü, Balıkesir, Türkiye, esracevik@outlook.com, 0000-0003-2798-9202.

³ Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Balıkesir Üniversitesi Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, Balıkesir, Türkiye, denizdokuzcan@hotmail.com, 0000-0002-0466-7668.

Sorumlu yazar/Correspondence: Esra Çevik

Cite this article as: Yaşar Ö, Çevik E, Dokuzcan DA. An Nursing and Midwifery Students' Opinions About Breast Milk Banking. J Health Pro Res 2023;5(2): 124-129.

küçük bebeklerin %41'i sadece anne sütü ile emzirilme süresi 1.8 aydır (2,3). DSÖ düşük doğum ağırlıklı bebeklerin kendi annesinin sütü temin edilemediğinde güvenli olarak hazırlanan donör anne sütü ile beslenmesini önermektedir (4).

Anne sütü bankaları, ihtiyaç durumunda bebeğin kendi annesi dışındaki kadınlardan toplanmış sütler ile beslenmesinin sağlanması amacıyla hizmet veren kurumlardır (5). Anne sütü bankalarının işleyişinde kayıt sistemi bulunmaktadır. Bağışlanan sütler pastörizasyon yapılmaktadır (1,6). Bağışçı annelere emzirme danışmanları ve hemşireler tarafından süt sağma, toplama, saklama konusunda, uyulması gereken kurallar ile ilgili bilgiler verilmektedir. Ayrıca bağışçı tüm annelerle görüşme yapılarak hastalık öyküsü, kullanılan ilaçlar, alkol, sigara, riskli davranış öyküsü, meme başı sorunları hakkında bilgiler alınır ve altı ayda bir serolojik testleri yapılmaktadır (7).

Anne sütü bankalarının geçmişine bakıldığında süt annelik uygulaması, anne sütü bankacılığının temelini oluşturmaktadır. Hammurabi yasaları ve Roma eserlerinde süt annesi olma kurallarının yer aldığı belirtilmektedir. İlk insan süt bankası 1909 yılında Viyana'da açılmış, 1985 yılında Kuzey Amerika Anne Sütü Bankacılığı Birliği (Human Milk Banking Association of North America-HMBANA) kurulmuş, 2010 yılında da Avrupa Anne Sütü Bankası (European Milk Bank Association - EMBA) Milano'da kurulmuştur (1,8).

Hristiyanlık, Budizm, Hinduizm gibi dinlerde anne sütü paylaşımı yapılabilmektedir. İslam dininde de bebeği annesi dışında birinin emzirmesi Kur'an'ı Kerim'de pek çok ayetle desteklenmektedir (9). Ancak İslami açıdan süt bağışında bulunan anneden süt alan bebek, bu annenin çocuğu, annenin çocukları ile de kan bağı olmaksızın kardeş olarak kabul edilmekte ve bu çocukların evlenmeleri yasaklanmaktadır (10).

Türkiye'de yapılan araştırmalardan Ekşioğlu ve ark.'nın yaptıkları araştırmada, doğum yapan kadınların %71,3'ü süt bankacılığının uygulanmasını istemekte ve %68,8'i süt bağışlayabileceğini belirtmektedir. Bağışta bulunmak istemeyen annelerin %62,2'si hastalık riskini neden göstermektedir (9). Erenel ve ark., sağlık personeli ile yaptıkları araştırmada; sağlık çalışanları (%42,7) süt bankalarından alınan sütlerle beslenenlerde enfeksiyon gelişme riskinin olduğunu, %51,7'si banka sütünün mamadan daha iyi bir seçenek olduğunu belirtmiştir (5).

Anne sütü bankalarında annelere el hijyeni, anne sütünün sağılması, saklanması gibi konularda hemşireler tarafından danışmanlık yapılmaktadır (9). Sağlık profesyonellerinden beklenti, öncesinde kendilerinin daha sonra toplumun inanç ve değerlerine uygun gerekli bilgi, birikim ve donanımına sahip olmaları yönündedir (11). Geleceğin sağlık profesyonelleri olacak olan hemşirelik ve ebellek öğrencilerinin anne sütü bağışı hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi bu sebeple önemlidir. Bu doğrultuda araştır-

manın amacı hemşirelik ve ebellek bölümü öğrencilerinin anne sütü bankacılığı hakkındaki görüşlerinin belirlenmesidir.

Gereç ve Yöntem

Araştırmanın tipi: Araştırma nicel araştırma yönteminde, tanımlayıcı ve kesitsel tasarımıdır.

Araştırmanın yeri ve zamanı: Araştırma, 2020-2021 eğitim öğretim dönemi Sağlık Bilimleri Fakültesi ebellek ve hemşirelik öğrencileri ile yapılmıştır.

Araştırmada evren örneklem: Araştırmada, Sağlık Bilimleri Fakültesinde eğitim gören ebellek ve hemşirelik bölümü öğrencileri evren olarak kabul edilmiştir. Araştırmada olasılıksız örnekleme yöntemlerinden gelişigüzel örnekleme yöntemi kullanılmış ve araştırmaya gönüllü olarak katılan 312 öğrenci örnekleme oluşturmuştur.

Veri toplama aracı: Araştırmada, araştırmacılar tarafından literatür taranarak oluşturulan anket formu kullanılmıştır (12-14). Google form aracılığıyla hazırlanan çevrimiçi anket formu veri toplama aracı olarak kullanılmış olup öğrenciler ile anket formunun linki paylaşılmış, gönüllülük esasına dayalı olarak anket formunu doldurmaları istenmiştir.

Anket formu: Araştırmada kullanılan anket formu, sosyodemografik özellikleri belirlemek üzere altı (6), anne sütü bankacılığı, donör sütün özellikleri, donör süt kullanımı ile ilgili 17 soru olmak üzere toplam 23 sorudan oluşmaktadır.

Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırma verileri Statistical Package for Social Sciences for Windows 25.0 trial version (SPSS) programı kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen bilgiler için tanımlayıcı istatistiklerden olan frekans, yüzde değerleri hesaplanarak yorumlanmıştır. Bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenler üzerinde fark oluşturup oluşturmadığını belirlemek için ki-kare testi uygulanmıştır. Araştırmada Tip 1 hata düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma için ilgili etik kuruldan yazılı izin alınmış olup (Sayı: 94025189-050.03), araştırmanın yürütüldüğü Sağlık Bilimleri Fakültesi'nden de yazılı olarak kurum izni alınmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma verileri Google forms aracılığıyla öğrencilerden öz bildirim yoluyla toplanmıştır. Ayrıca veriler standardize bir ölçek veya ölçme aracı ile toplanmamıştır. Bunlar araştırmanın sınırlılıkları olarak kabul edilmiştir. Araştırma sonucu örneklem grubunu kapsamaktadır ve sonuçlar genellenemez.

Bulgular

Araştırmaya katılanların yaş ortalaması $20,86 \pm 2,91$ (min:17, max:38) yıl, %92,0'ının kadın cinsiyette olduğu, %52,9'unun hemşirelik bölümünde,

%39,4'ünün 3.sınıfta olduğu belirlenmiştir. Geliri giderine denk olanların oranı %59,9 olup %45,2'si ailesi ile yaşadığı bölgenin Marmara bölgesi olduğunu belirtmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyodemografik Bilgilerinin Dağılımı

Yaş	($\bar{x} \pm ss$)	Min	Max
	20,86±2,91	17	38
Bölüm	Hemşirelik	n	%
	Ebelik	165	52,9
Cinsiyet	Erkek	147	47,1
	Kız	25	8,0
Sınıf	1.sınıf	287	92,0
	2.sınıf	81	26,0
	3.sınıf	68	21,8
	4.sınıf	123	39,4
Gelir Durumu	Gelir giderden fazla	40	12,8
	Gelir gidere denk	89	28,5
	Gelir giderden az	187	59,9
Aile ile yaşanan bölge	Marmara	36	11,6
	İç Anadolu	141	45,2
	Ege	41	13,1
	Doğu	54	17,3
	Akdeniz	46	14,7
Toplam		312	100,0

Araştırmada katılımcıların %17,9'unun anne sütü bankacılığı hakkında daha önce bilgi aldığı, katılımcıların %9,3'ünün süt bankasından alınan sütü güvenilir bulduğu, %11,5'inin süt bankasından anne sütü alımını tavsiye edebileceği, %9,9'unun ihtiyaç halinde anne sütü bankasından anne sütü alabileceği, %32,7'sinin süt bankasından alınan sütlerde enfeksiyon riski olabileceğini düşündüğü, %80,1'inin süt bankasından alınan sütün formül mamadan yararlı olduğunu düşündüğü, %79,5'inin Türkiye'de süt bankaları olması gerektiğini düşündüğü, %89,7'si-

nin ihtiyaç halinde süt anne emzirme durumunun olabileceğini düşündüğü, %69,9'unun bebeğin kendi annesinden süt alamaması durumunda süt anne sütünü uygun bulduğu, %68,9'unun süt bankası açılmasında destek olmak istediği, %32,1'inin internet üzerinden ulaşımı olan anne sütünün ihtiyaç olduğunda bebeğe kullanılabileceğini düşündüğü, süt bankasına destek olmak isteyenlerin %40,9'unun sağlık sebebi ile istediği, %33,0'ının banka sütünü güvenli bulmadıklarından destek olmak istemedikleri tespit edilmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin Süt Bankacılığı Hakkında Düşüncelerinin Dağılımı (N=312)

Anne sütü bankacılığı hakkında bilgi sahibi olup olmama durumu	Bilgim var Bilgim yok	n	%
		56	17,9
Anne sütü bankacılığı hakkında bilgi kaynağı (n=56)	İnternet	256	82,1
	Ders, bilimsel makale	37	11,9
	Sağlık çalışanı	8	2,6
	Belirtilmeyen	4	1,3
Süt bankalarının güvenilirliği hakkında algıları	Güvenilir	7	2,2
	Güvenilir değil	29	9,3
	Kararsızım	47	15,1
Süt bankalarını tavsiye etme düşüncesi	Tavsiye ederim	236	75,6
	Tavsiye etmem	36	11,5
	Kararsızım	47	15,1
Süt bankalarından süt alma hakkında düşünceleri	Olumlu düşünüyorum	229	73,4
	Olumsuz düşünüyorum	31	9,9
	Kararsızım	89	28,6
		192	61,5

Tablo 2. (devamı) Öğrencilerin Süt Bankacılığı Hakkında Düşüncelerinin Dağılımı (N=312)

		n	%
Süt bankalarında enfeksiyon riski olduğu düşünceleri	Enfeksiyona neden olur	102	32,7
	Enfeksiyona neden olmaz	33	10,6
	Kararsızım	177	56,7
Süt bankalarındaki sütün mamadan yararlı olduğunu düşünme	Banka sütü mamadan yararlıdır	250	80,1
	Mama banka sütünden yararlıdır	62	19,9
Bebeği süt anne emzirebilir mi?	Emzirebilmeli	280	89,7
	Emzirmemeli	32	10,3
Kendi annesinin sütüyle beslenemeyen bebek için hangisi uygundur?	Formül mama	30	9,6
	Süt anne	218	69,9
	Banka sütü	64	20,5
Türkiye’de süt bankaları açılmalı mı?	Açılmalı	248	79,5
	Açılmamalı	64	20,5
Süt bankaları açılmasına destek olur musunuz?	Destek olurum	215	68,9
	Destek olmam	97	31,1
İnternet üzerinden süt alınması uygun mudur?	Uygundur	100	32,1
	Uygun değildir	59	18,9
	Bilmiyorum	153	49,0
Süt bankalarının açılmasına destekleme nedeni (n=215)	Sosyal nedenler	45	20,9
	Sağlık nedenleri	88	40,9
	Sebepsiz	82	38,1
Süt bankalarının açılmasına desteklememe nedeni (n= 97)	Sebepsiz	37	38,1
	Dini nedenler	5	5,2
	Bilgim yok	23	23,7
	Güvenli bulmuyorum	32	33,0

Tablo 3’te görüldüğü üzere öğrencilerin bölümü ve anne sütü bankacılığı hakkında bilgi sahibi olup olmama durumları anne sütü bankacılığını tavsiye edip etmemeleri üzerinde fark oluşturmaktadır (p<0,05).

Ebelik bölümü öğrencilerinin (p=0.042) ve anne sütü bankacılığı hakkında bilgi sahibi olduğunu belirtenlerin (p= 0.001) anne sütü bankacılığını tavsiye etme oranları daha yüksek bulunmuştur (Tablo 3).

Tablo 3. Katılımcıların Anne Sütü Bankalarını Tavsiye Edip Etmeme Tutumları Üzerinde Sosyodemografik Özelliklerinin Dağılımı (N=312)

Özellik	Tavsiye ediyorum Sayı (%) [*]	Tavsiye etmiyorum Sayı (%)	Kararsızım Sayı (%)	p
Bölüm				
Hemşirelik	13 (7,9)	30 (18,2)	122 (73,9)	p=0,042*
Ebelik	23 (15,6)	17 (11,6)	107 (72,8)	
Sınıf				
1	15 (18,5)	7 (8,6)	59 (72,8)	p=0,060
2	5 (7,4)	13 (19,1)	50 (73,5)	
3	9 (7,3)	19 (15,4)	95 (77,2)	
4	7 (17,5)	8 (20,0)	25 (62,5)	
Aile ile yaşanan bölge				
Marmara	18 (12,8)	18 (12,8)	105 (74,5)	p=0,232
İç Anadolu	4 (9,8)	5 (12,2)	32 (7,0)	
Ege	5 (9,3)	8 (14,8)	41 (75,9)	
Doğu	9 (19,6)	9 (19,6)	28 (60,9)	
Akdeniz	0 (0,0)	7 (23,3)	23 (76,7)	
Anne sütü bankacılığı hakkında bilgi durumu				
Bilgim var	14 (25,0)	11 (19,6)	31(55,4)	p=0,001*
Bilgim yok	22 (8,6)	36 (14,1)	198 (77,3)	

* satır yüzdesi alınmıştır.

Araştırmaya katılanların demografik özellikleri ile (bölüm, sınıf, gelir durumu, aile ile yaşanan bölge, anne sütü bankacılığı hakkında bilgi alma durumu) süt bankasından alınan süt, formül mamadan yararlıdır önermesine verilen yanıtlar, bebek kendi annesinden süt alamıyorsa uygun olan seçenek (formül mama, banka sütü, süt anne sütü) nedir? önermesine verilen yanıtlar arasında fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tartışma

Araştırma, hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin anne sütü bankacılığı hakkındaki görüşlerini belirlemek amacı ile yapılmıştır. Araştırmada hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin anne sütü bankacılığı hakkında bilgi sahibi olma durumu incelendiğinde katılımcıların %82,1'inin bilgisinin olmadığı bulunmuştur. Aygör ve Türk Düdükü'nün araştırmasında hemşirelik öğrencilerinin %79,6'sının anne sütü bankacılığı hakkında bilgi sahibi olmadığı, Işık ve ark. ebelik öğrencileri ile yaptıkları araştırmada katılımcıların %50,8'inin bu konuda bilgili olmadıkları belirlenmiştir (13,14). Sheelavathi Geetha ve Nageswari tarafından Hindistan'da hemşirelik öğrencileri ile yürütülen araştırmada, öğrencilerin %60'ının anne sütü bankacılığı hakkında bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu belirtilmiştir (15). Araştırma sonuçlarının bu yönüyle diğer araştırma sonuçlarıyla benzer olduğu görülmüştür. Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin bu konuda bilgi eksikliğinin olduğu ve eğitim sırasında verilen ders konuları içerisinde yer verilmesinin uygun olacağı düşüncesindeyiz.

Araştırmada katılımcıların %9,3'ünün anne sütü bankalarından alınan sütleri güvenli buldukları belirlenmiştir. Literatür incelendiğinde öğrencilerde anne sütü bankacılığını güvenli bulma oranı %18,5 %47,1 arasında değişmektedir (13, 14,16,17). Araştırmadaki bu sonucun literatürden farklı olmasının sebebinin öğrencilerin anne sütü bankacılığı konusundaki bilgi eksikliğinden kaynaklandığı düşünülmüştür ve araştırmada bilgi sahibi olmadığını belirten öğrencilerin oranının yüksek olması (%82,1) bu bağlamda dikkat çekicidir. Araştırmada kendi annesinin sütüyle beslenemeyen bebeklerin beslenme şekli sorgulandığında katılımcıların %69,9'unun süt anneliği, %20,5'inin banka sütünü uygun bulduğu belirlenmiştir. Ekşioğlu ve ark. annelerle yaptığı araştırmada, katılımcıların %10,9'unun çocuklarının süt annesi tarafından emzirildiği saptanmıştır. Aynı araştırmada bebeği emzirmeye engel bir durum varlığında süt bankalarından yararlanmayı isteme oranı %52,5 olarak bulunmuştur (10). Erenel ve ark. sağlık profesyonelleri ile yaptığı araştırmada ise, sağlık profesyonellerinin %19,8'inin ihtiyaç halinde banka sütü almayı düşündükleri belirlenmiştir (5). Araştırma bu yönü ile Erenel ve ark. araştırma sonuçları ile benzerdir.

Araştırmada Türkiye'de süt bankalarının açılmasına destek olma durumu incelendiğinde katılımcıların %68,9'unun destek olacağı belirlenmiştir. Etiyopya'da Galeno ve ark. araştırmasında katılımcıların %71,4'ü anne sütü bankacılığının uygulanmasını isterken, Erenel ve ark. araştırmasında katılımcıların %39,0'unun destek olacağı, Lam ve ark. tarafından Avustralya'da sağlık bakım profesyonelleri ile yaptıkları araştırmada katılımcıların %67,5'inin anne sütü bankalarının açılmasını önemli bulduğu, Gürol ve ark. yaptığı araştırmada katılımcıların %64,3'ü Türkiye'de anne sütü bankacılığı uygulanmasını görmek istediklerini, Çataloluk ve Alparslan'ın çalışmasında ebelik öğrencilerinin %49,6'sı anne sütü bankacılığı kurulmasını destekleyeceğini belirtmiştir (5,17-20). Pekişit ve ark., annelerin süt bankacılığı hakkındaki görüşlerini incelediği araştırmada ise katılımcıların %55,2'sinin destek olacağı belirlenmiştir (21). Araştırma bu sonucuyla diğer araştırma sonuçlarına benzemektedir. Araştırmada süt bankalarının açılmasına destek olma nedeni incelendiğinde sağlık ve sosyal nedenlerin ilk sıralarda olduğu bulunmuştur. Özcan ve Oskay'ın, kadınların süt bankası hakkında algılarını incelediği araştırmasında katılımcıların %28,7'si bebek sağlığı için süt bankacılığı hakkında olumlu düşünceye sahip olduğu belirlenmiştir (22).

Süt bankalarının açılmasına destek olmama sebebi incelendiğinde araştırmada sebep belirtenler arasında ilk sırayı banka sütünü güvenli bulmamanın yer aldığı tespit edilmiştir. Bu sonucun katılımcıların donör olma koşullarını ve süt bankalarının çalışma koşullarını bilmemesinden kaynaklandığı düşünülmüştür. Can ve Ünülü'nün annelerin süt annelik ve anne sütü bankacılığı hakkında yaptıkları araştırmada banka sütünü kullanmak istemeyen annelerin sebepleri incelendiğinde ilk sırayı yine banka sütüne güvenmeme yer almaktadır (23). Literatürde farklı sonuçlara da rastlanmaktadır. Onur ve ark. sağlık personeli, beslenme ve diyetetik bölümü öğrencileri ile yaptığı araştırmada da anne sütü bankalarının dini nedenlerle yararlı bulmadıkları tespit edilmiştir (16). Özcan ve Oskay'ın araştırmasında ise süt bankacılığı hakkında olumsuz algının nedeninin dini sebepler olduğu belirtilmiştir (22).

Araştırmada ebelik öğrencilerinin anne sütü bankalarından alınan sütü tavsiye etme oranı hemşirelik öğrencilerinden yüksek bulunmuştur. Bu sebebin ebelik bölümü öğrencilerinin anne sütü, emzirme konularının gerek eğitimleri sırasında gerek eğitimleri dışında katıldıkları seminer ve konferanslarda daha fazla yer almış olabileceğini ve bu yüzden bu konu hakkında farkındalıklarının daha fazla olduğunu düşündürmüştür.

Araştırmada anne sütü bankacılığı hakkında bilgiye sahip olan öğrencilerin, anne sütü bankasından alınan sütü tavsiye etme durumu oranının yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sonuç ile araştırmada

katılımcı olan hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin anne sütü bankacılığı hakkında bilgilerinin artırılması ile anne sütü bankacılığı hakkında olumlu tutum geliştirecekleri düşünülmüştür.

Sonuç

Araştırmada katılımcıların anne sütü bankacılığı ile ilgili bilgi eksiklerinin olduğu tespit edilmiştir. Bilgi eksikliği konusunda öğrencilere donör olma koşulları, anne sütü bankalarının işleyişi, dinlere göre donör anne sütü alma ile ilgili konularda bilgilendirme yapılması ve belirli bir ders içinde konu olarak yer alması gerektiği düşünülmüştür.

Araştırmada anne sütü bankacılığını tavsiye etme durumunun sınıf ve yaşanan bölgeye göre değişmediği saptanmıştır, bu sebeple araştırmanın farklı kültürel bölgelerde bulunan üniversite öğrencileri ile yapılması önerilir.

Ek olarak öğrencilerin sorulara verdikleri yanıtlar arasında kararsızım cevabının yer alması ve sebebin belirtilmemesi sebebiyle sonraki araştırmalarda konunun kültürel ve dini yönünün araştırılması önerilir.

Kaynaklar

1. Keskindemirci G. Anne sütü bankacılığı. Osmangazi Tıp Dergisi Sosyal Pediatri Özel Sayısı 2020;30- 34.
2. World Health Organization (WHO). Breastfeeding. Erişim: https://www.who.int/health-topics/breastfeeding#tab=tab_2.
3. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırmaları TNSA 2018 Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü Ankara, Türkiye Erişim Adresi: http://www.hips.hacettepe.edu.tr/tnsa2018/rapor/TNSA2018_ana_Rapor.pdf.
4. World Health Organization (WHO). Recommendations on Newborn Health Guidelines Approved By The Who Guidelines Review Committee Update May 2017. Erişim: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/259269/WHO-MCA-17.07-eng.pdf?sequence=1>. Erişim Tarihi: 14.07.2020.
5. Erenel A, Ünal Toprak F, Gölbaşı Z, Pelit Aksu S, Arslan Gürcüoğlu E, Uçar T, Vural G. Sağlık personelinin anne sütü bankalarına ilişkin bilgi ve görüşlerinin belirlenmesine yönelik çok merkezli bir çalışma. GMJ 2017;28:107-111.
6. Demirtaş B. Türkiye’de anne sütü bankaları olmalı mı?. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi 2011;14(1):73-7.
7. Kadioğlu M, Şahin NH. Anne sütü bağıışı: Türkiye’deki durum. HSP 2014;1(2):102-114.
8. Moro GE. History of milk banking: From origin to present time. Breastfeeding Medicine,2018;13(S1):S16-S17.
9. Kul Uçtu A, Özerdoğan N. Anne sütü bankası. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi 2017;4(2):593-596.

10. Ramli N, Ibrahim NR, Hans VR. Human milkbanks: The benefit sandissues in an Islamic setting. Eastern Journal Of Medicine 2010;15(4):163-167.
11. Kabasakal E, Bozkurt Ö. Türkiye’de anne sütü merkezi girişimlerinin değerlendirilmesi ve sistem önerisi. J Contemp Med 2019;9(4):417-423.
12. Ekşioğlu A, Yeşil Y, Turfan EÇ. Annelerin süt bankası hakkındaki görüşleri:İzmir örneği. Türk Pediatri Arşivi 2015;50;83-9.
13. Işık C, Çağlayan Keleş N, Şen B. Ebelik öğrencilerinin anne sütü bankacılığına ilişkin bilgi düzeylerinin incelenmesi. J. Health Pro Res 2020;2(1):23-29.
14. Aygör H, Türk Dündükcü F. Hemşirelik öğrencilerinin, anne sütü bankacılığı hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesi. Journal of General Health Sciences (JGEHES) 2019;1(1):1-12.
15. Sheelavathi Geetha M, Nageswari R. A study to assess the knowledge regarding human milk banking among gnm students in vivekanandha college of nursing at Namakkal, Tamilnadu. TNNMC Journal of Obstetrics and Gynaecological Nursing 2019;7(1):20-22.
16. Onur A, Tokaş Er N, Yabancı Ayhan N. Ankara’da çalışan bazı kadın sağlık personeli ile beslenme ve diyetetik öğrencilerinin anne sütü bankacılığı hakkındaki görüşlerinin saptanması. Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi (ASBD) 2019;8(2):46-54.
17. Çataloluk A, Alparslan Ö. Ebelik bölümü öğrencilerinin anne sütü bankası hakkındaki bilgi, tutumları ve dini yönelimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Journal of Contemporary Medicine 2021; 11(1), 1-7. (baskıda).
18. Gelano TF, Bacha YD, Assefa N, Motumma A, Roba AA, Ayele Y, Tsige F. Acceptability of donor breast milk banking, its use for feeding infants, and associated factors among mothers in eastern Ethiopia. International Breastfeeding Journal 2018;13(23):1-10.
19. Lam EY, Kecskés Z, Abdel-Latif ME. Breast milk banking: Current opinion and practice in Australian neonatal intensive care units. Journal of Paediatrics and Child Health 2012;48(9): 833–839.
20. Gürol A, Özkan H, Çelebioğlu A. Turkish women’s knowledge and views regarding mother’s milk banking. Collegian 2014; 21:239-244.
21. Pekiğiğit A, Yıldız D, Fidancı BE, Çalık B, Dehmen Ö, Koçak T, Altıntaş S. Annelerin donör süt ve süt bankalarına ilişkin görüşeri. JCP 2019;17(3):325-336.
22. Özcan H, Oskay Ü. Women perceptions of milk banking in Gumushane city center located in eastern blacksea region. Journal of International Health Sciences and Management 2017;3(1): 29-42.
23. Can Ş, Ünülü M. Knowledge of mother regarding wet nursery and breast milk banking. Ankara Med J 2019;(1):60-70.